basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2022

WES-KAAP

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 10 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/ EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: *FEESMAAL* – EA Swanepoel

VERHAAL A: "DIE KRISMISBOKKIE" – Audrey Blignault

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	(Op) Heuningrug	1
1.2	Tant Sofie	1
1.3	• Kleinboet was lief vir diere. • Kleinboet wou graag diere aanhou. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.4	'n vergelyking	1
1.5.1	C/... het die verantwoordelikheid geleer om vir 'n diertjie te sorg.	1
1.5.2	D/... het die bokkie vernoem.	1
1.5.3	A/... het nie rede gehad om oor die bokkie in die tuin te kla nie.	1
1.5.4	E/... wou van hartseer oor die bokkie nie kerk toe gaan nie.	1
1.6	(Rietman het die meeste van) **(afgevalle) roosblare** (gehou).	1
1.7.1	gelukkig	1
1.7.2	nie in die gewone Kersfeesdinge belanggestel nie.	1
1.8	C/lekker met die bokkie gespeel het.	1
1.9	• Almal op die dorp het oral na Rietman gesoek. • Die gesin het blomme vir die Kerstafel in die tuin gepluk. • Amanda het Rietman langs die denneboom sien staan. • Pappie het verduidelik dat die bokkie wat dood is, 'n wilde duikertjie was. *(Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
1.10.1	• Rietman was nie dood soos wat almal gedink het nie. • Rietman het op Kersdag teruggekom. • Die gesin het gedink dit was 'n wonderwerk. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10.2	• Pappie het die bokkie vir Kleinboet gegee omdat hy geweet het hoe lief hy vir diere is. • Kleinboet het eerste vir Pappie vertel dat sy bok dood is/troos by Pappie gesoek. • Kleinboet se hart was baie seer oor sy bokkie se dood. • Kleinboet was nog jonk en het troos nodig gehad. • Dit sou Kleinboet gehelp het as Pappie mooi met hom gepraat het/hom getroos het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.11	Dit ... • laat die leser verstaan in watter soort omgewing die bokkie gelewe het. • wys dat Rietman nie 'n probleem was nie, want hy het nie die tuin verniel nie. • beklemtoon hoe groot/mooi die tuin was. • wys Mammie se liefde vir haar tuin. • wys hoekom die bokkie maklik in die groot tuin kon verdwyn/ wegkruip. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	Ek sou ... • gegil/geskree het van blydskap. • dadelik vir Kleinboet/almal geroep het. • Rietman nader geroep het/nader aan Rietman gegaan het. • ook net stilgestaan en gekyk het, sodat Rietman nie dalk skrik en weghardloop nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VERHAAL B: "TWEE GESIGTE" – Elise Muller

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	'n week (voor die tyd)	1
1.14.1	14/veertien	1
1.14.2	wasgoed	1
1.14.3	perdjie(s)	1
1.14.4	50/vyftig	1
1.15	• Sy het takies vir haar ma gedoen/'n rekening vir haar ma gaan betaal/vereffen. • Sy het vir haar pa geld gevra./Haar pa het vir haar geld gegee. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1 1
1.16	Haar pa is dood/oorlede.	1
1.17.1	E/... sou die mallemeule vir die eerste keer ervaar.	1
1.17.2	C/... het Rinatjie bang gepraat oor die mallemeule.	1
1.17.3	A/... sou nie toelaat dat te veel geld uitgegee word nie.	1
1.17.4	D/... het nie baie simpatie met ander mense gehad nie.	1
1.18	C/gedink het Katrien se opinie nie belangrik is nie.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.19.1	hulpvaardig	1
1.19.2	onregverdig	1
1.20	• Rinatjie was geskok oor die kaartjiesverkoper se optrede teenoor Katrien. • Rinatjie was geskok oor Rosa se houding teenoor Katrien. • Rinatjie het gesien hoe iets moois en lekkers hartseer vir iemand anders gebring het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.21	• Dit was gevaarlik./Hy het Katrien se lewe in gevaar gestel. • Sy kon seergekry het/het seergekry/haar knieë nerfaf geval. • Sy het hard geval. • Hy het haar voor ander mense verneder. • As volwassene moes hy verantwoordelik opgetree het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.22	• Katrien kon toe 'n rit ry. • Katrien het besef dat daar mense is wat omgee vir ander. • Rinatjie het gewys dat sy vir ander omgee. • Dit het Katrien getroos/beter laat voel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.23	Rinatjie se pa het ... • haar nie bederf nie. • haar geleer om nie geld te mors nie. • die besluit gemaak nadat hy die saak goed oorweeg het. • gedoen wat hy gedink het die beste vir sy jong dogter was. • Rinatjie die kans gegee, maar binne perke. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.24	Ek het geleer dat 'n mens ... • nie ander mense moet verneder nie. • regverdig teenoor almal moet wees. • almal dieselfde/met respek moet behandel. • nie jou posisie moet misbruik nie. • nie ander mense ongelukkig moet maak nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[40]

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 2: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1	Silwerkloof (Stalle) *(Aanvaar nie Sil**v**erkloof nie, want dit is Engels)*	1
2.2	Binki/Bianca	1
2.3	• Dit was sy straf./Hy moes 'n les leer. • Lucky moes sy gemeenskapsdiens daar uitdien. • Lucky het iets verkeerds gedoen/was wreed teenoor diere/het (6) katjies doodgemaak/verdrink/diere mishandel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.4	(Lucky moes vir) **drie/3 maande/honderd uur** (lank elke naweek op die perdeplaas werk) *(Fokus op die DRIE)*	1
2.5	'n vergelyking	1
2.6.1	gehoorsaam	1
2.6.2	teruggepraat met Wilma	1
2.7.1	D/... het beter gevoel oor wat met Grace gebeur het.	1
2.7.2	A/... het respek vir diere en ander mense geleer.	1
2.7.3	E/... was nie meer bang vir perde en ander mense nie.	1
2.7.4	B/... se gestremde lyf kon deur perdry geoefen word.	1
2.8	D/iets verkeerds gedoen het.	1
2.9	• Lucky het Tinkerbelle laat weghardloop. • Binki het vir Lucky toebroodjies vir middagete gebring. • Lucky het vir Binki vertel dat sy ma elke aand vir hulle kos kook. • Binki het vir Lucky vertel wat met Dukie gebeur het. *(Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
2.10.1	Binki ... • se (eie) ma het nie tyd of aandag aan haar bestee nie. • se ma was te besig/dikwels oorsee/altyd besig. • se ma het nie gewys dat sy omgegee het vir haar nie. • het iemand nodig gehad om vir haar te sorg/om te gee. • se (eie) ma gril vir haar. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

2.10.2	In hierdie antwoord kan ons fokus op: • Binki se eienskappe wat Wilma beskermend teenoor haar laat optree het: ○ Binki was bang/skaam vir vreemde mense./Binki was nie gewoond aan mense soos Lucky nie. ○ Binki was bang vir perde. ○ Binki het baie vrese gehad. ○ Binki het nie selfvertroue gehad nie. • Lucky se negatiewe houding/optrede: ○ Lucky was baie anders as Binki/het lelik gepraat. ○ Lucky het vir Binki geterg/haar moedeloos gemaak/haar moed gebreek/haar afgekraak. ○ Lucky wou nie op die plaas wees nie. ○ Lucky was van die begin af moeilik/wou nie luister nie/was stout. ○ Lucky was 'n boelie/het vir Binki geboelie. ○ Lucky was aggressief/onbeskof/het Binki seergemaak met die dinge wat hy gesê het. ○ Lucky het nie respek vir ander gehad nie. ○ Lucky raak ongeduldig as sy aarsel. *(soos dit in die teks staan)* ○ Lucky het 'n slegte houding teenoor die perde gehad. ○ Lucky het katjies doodgemaak/was wreed. ○ Wilma het gedink Lucky was 'n slegte persoon. • Wilma was bang dat Lucky vir Binki negatief sou beïnvloed. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.11	• Baie jongmense praat so/meng hulle taal. • Dis hoe tieners/jongmense/die mense in sy omgewing praat. • Dis nie sy huistaal nie/hy is 'n Xhosaseun/-spreker. • Dit maak Lucky se karakter geloofwaardig./Dit sou vreemd wees as Lucky suiwer Afrikaans gepraat het. • Lucky weet nie altyd hoe om iets in Afrikaans te sê nie/het nie die nodige woordeskat om in Afrikaans te praat nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.12	Ek sou vir hom ... • gesê het dat 'n mens nie so praat wanneer jy tussen ander/vreemde mense is nie. • gevra het of dit is wat sy ma van hom verwag het/wat sy ma sou dink as sy hoor hoe hy praat. • gesê het dat dit swak maniere is. • ander/beter/alternatiewe woorde gegee het om te gebruik. • gesê het dat hy ander mense moet respekteer/mooi met ander mense moet praat. • verduidelik het dat lelike taal aanstoot gee/mense kwaad maak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.13	(Op) Saterdag/Saterdae	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.14	B/hy dit sou regkry dat die perd na hom luister.	1
2.15	• Hy het gedink die perd is dom/kan nie vir homself dink nie/het 'n klein brein. • Hy het nie genoeg van perde af geweet nie. • Hy was kwaad vir Wilma. • Hy was sarkasties. • Hy het nie van diere gehou nie. • Hy het niks van Kaizer gedink nie. • Diere/perde kan nie hoor/luister wat mense sê nie/kan nie mooi dink nie. • Kaizer wou nie na Lucky luister nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.16	• Sy ma se salaris was minder as wat een kat gekos het. /is min betaal/het min geld verdien. • Sy ma moes baie hard werk. • Sy ma moes baie vroeg in die oggend/baie ver ry om betyds by haar werk te wees. • Sy ma moes agter ander mense skoonmaak. • Daar was baie goed in die buitekamer gestoor wat hy eerder kon gebruik. • Die mense het hulle katte beter behandel/meer omgegee as vir hom/sy ma. • Hy moes buite wag terwyl die katte in 'n Zozo-hut was. • Hy was kwaad vir ryk mense/vir die ryk mense vir wie sy ma gewerk het/het nie van ryk mense gehou nie. • Hy wou net iets seermaak omdat hy self seer was. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)* *(Let wel: Die TWEE redes mag nie na dieselfde aspek verwys nie)*	2
2.17.1	vergewe/vergeef/verskoon/vergifnis *(Aanvaar spelfout indien dit nie die betekenis van die woord verander nie, bv. vergief/vergefe maar NIE vergif NIE).*	1
2.17.2	poot/voorpoot/voet/been/hoef/enkel *(Aanvaar spelfout indien dit nie die betekenis van die woord verander nie, bv. bien)*	1
2.17.3	water	1
2.17.4	verbaas/verstom/geskok/woordeloos/ dankbaar/tevrede/bly/gelukkig/opgewonde/beïndruk/geamuseerd/ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.18.1	• C/Mevrou Mhlope het nie meer by die ryk mense gewerk nie. • B/Die swart hings het kwaai gereageer. *(Enige EEN)*	1
2.18.2	E/Binki het haar ma baie min gesien.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.18.3	A/Die perde is gebruik om ander mense te help.	1
2.18.4	D/Binki het nie elke dag skool toe gegaan nie.	1
2.19	• Binki het haar letsels/littekens/scars weggesteek/wou nie gehad het mense moes haar letsels sien nie. • Binki was skaam oor haar letsels/het gedink ander mense gril vir haar. • Binki het letsels op haar arms gehad/brandwonde opgedoen toe hulle huis afgebrand het./Binki se arms het gebrand. *(Ons aanvaar ook Binki se arms het **af**gebrand)* • Binki het nie selfvertroue gehad nie, a.g.v. haar littekens. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* *(Aanvaar ook **scars** omdat dit so in die teks staan)*	1
2.20.1	per ongeluk	1
2.20.2	haar lewe by Wilma te aanvaar soos dit is	1
2.21	• Dis verkeerd om enige mens 'n vark te noem./'n Mens moet ander mense respekteer. • Alle ryk/wit mense is nie dieselfde/sleg nie. • Nie alle witmense is ryk nie/party witmense kry ook swaar. • Dis verkeerd om mense te stereotipeer. • Jy kry slegte mense in alle kulture. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.22	In hierdie antwoord kan ons fokus op: • Lucky: Dit het hom geleer ... ○ om van diere te hou. ○ om respek vir diere/mense te hê. ○ dat alle ryk mense nie sleg is nie. ○ dat daar mense is wat vir ander omgee. ○ om dankbaar te wees vir wat hy het. ○ om sy ma se liefde te waardeer. ○ dat slegte dinge ook met ander/wit mense gebeur. ○ dat perde vir mense luister as jy goed is vir hulle. ○ om verantwoordelikheid vir sy dade te aanvaar. • Binki: Dit het haar geleer ... ○ om Sabrina "Ma" te noem. ○ om nie (meer) bang vir perde te wees nie. ○ om oor haar hartseer te praat. ○ om nie meer skaam vir/oor haar letsels te wees nie. ○ om nie meer bang te wees vir mense soos Lucky nie. • Lucky het vriende met Binki gemaak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Kopiereg voorbehou

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.23	• Die **titel** sê vir ons/beteken dat ... ○ perde die krag het om mense te help/te genees/gesond te maak. ✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)* • In die **slot** lees ons dat ... ○ dit wel so in die storie gebeur het. ○ die perde se krag wel (die) mense/karakters gehelp het. ○ die mense en diere saam in harmonie met mekaar was. ○ die mense/karakters se probleme opgelos is/dat hulle gesond geword het/dat hulle lewens beter is. ○ Lucky met Kaizer praat en dit lyk asof Kaizer hom help om diere te respekteer. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* *(<u>Let wel</u>: Die vraag dui aan dat kandidate na die betekenis van die titel en die slot moet verwys. Indien 'n kandidaat nie daarin slaag om 'n duidelike verband te lê nie en net by die een aspek uitkom, is dit 1 punt werd.)*	2

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou